Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Seminārs tiek organizēts Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos" 6.1.1.8. pasākuma projekta Nr. 6.1.1.8/1/24/I/001 "Pašvaldību un plānošanas reģionu speciālistu prasmju paaugstināšana klimatneitrālas ekonomikas un sociālekonomisko seku saistībā ar klimata pārmaiņām mazināšanas jautājumos" ietvaros

20 vienoti vides aizsardzībā

VALSTS VIDES DIENESTS

No prasībām līdz rezultātiem: energoefektivitātes pienākumu īstenošana

Enerģētikas un energoefektivitātes departamenta direktore

Dr.sc.ing. Vera Suzdaļenko

Valstspilsētu un pašvaldību pienākumi

- Energoefektivitātes likuma 5. pants nosaka pienākumus:
  - Valsts pilsētu pašvaldībām **ir jāievieš un patstāvīgi jāuztur sertificēta** energopārvaldības sistēma (ISO50001);
  - Novadu pašvaldībām ir jāievieš ISO50001.
- Katru gadu līdz 1. jūlijam jāziņo par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem.
- Par uzraudzību no 2025.gada 1.oktobra ir atbildīgs Valsts vides dienests.

Energoefektivitātes likuma pienākumu izpilde

- Valstspilsētu pienākumu izpilde:
  - Daugavpils un Liepāja 2016. gadā;
  - Jūrmala, Jelgava, Ventspils – 2017. gadā;
  - Rēzekne – 2019. gadā;
  - Rīga – 2023. gadā.
- No 36 pašvaldībām pienākumu izpildīja 32 pašvaldības:
  - 10 pašvaldības ieviesa sertificētu ISO 50001.

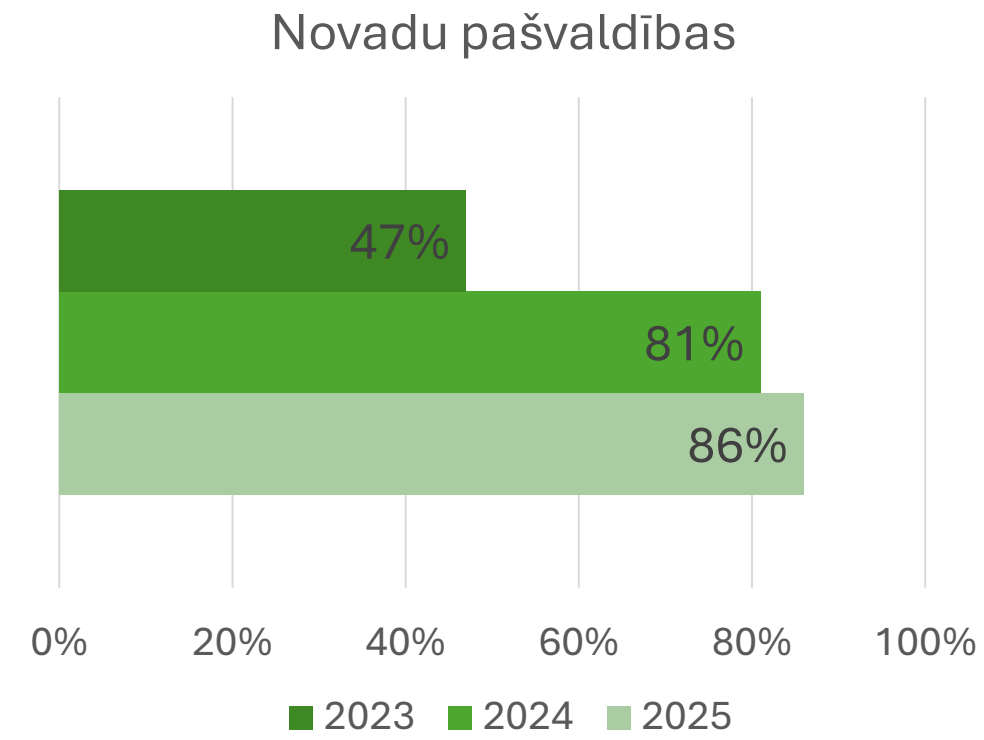

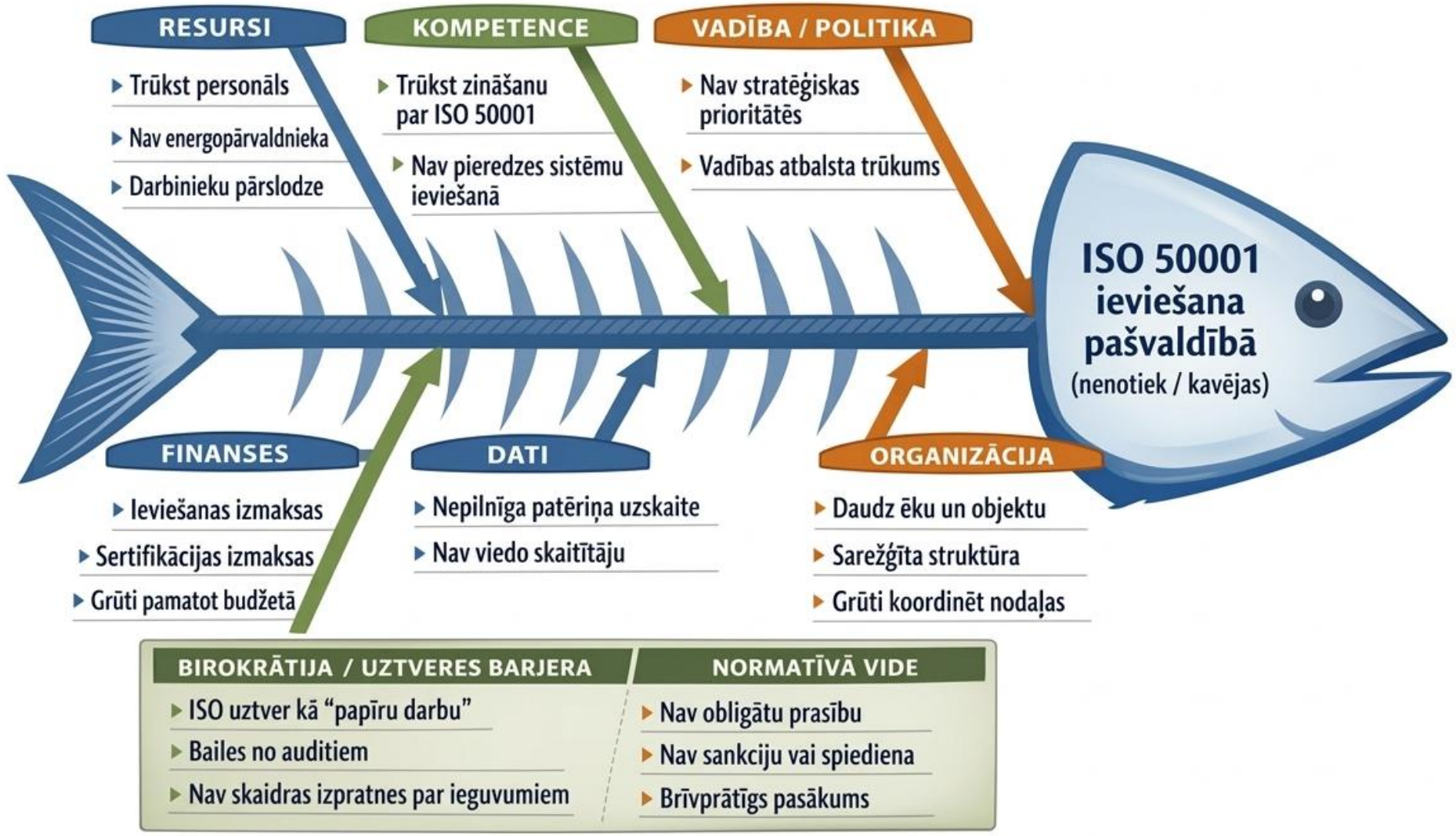
RESURSI
Trūkst personāls
Nav energopārvaldnieka
Darbinieku pārslodze
KOMPETENCE
Trūkst zināšanu par ISO 50001
Nav pieredzes sistēmu ieviešanā
VADĪBA / POLITIKA
Nav stratēģiskas prioritātes
Vadības atbalsta trūkums
ISO 50001 ieviešana pašvaldībā
(nenotiek / kavējas)
FINANSES
Ieviešanas izmaksas
Sertifikācijas izmaksas
Grūti pamatot budžetā
DATI
Nepilnīga patēriņa uzskaite
Nav viedo skaitītāju
ORGANIZĀCIJA
Daudz ēku un objektu
Sarežģīta struktūra
Grūti koordinēt nodaļas
BIROKRĀTIJA / UZTVERES BARJERA
ISO uztver kā "papīru darbu"
Bailes no auditiem
Nav skaidras izpratnes par ieguvumiem
NORMATĪVĀ VIDE
Nav obligātu prasību
Nav sankciju vai spiediena
Brīvprātīgs pasākums

Sasniegtie enerģijas ietaupījumi

- 2024. gadā pašvaldības, ieviešot energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, ietaupīja 22,012 GWh enerģijas, kas periodā līdz 2030. gadam veidos kumulatīvo enerģijas ietaupījumu **166,653 GWh**.
- Tas ir 14% no kopējiem jauniem sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem.

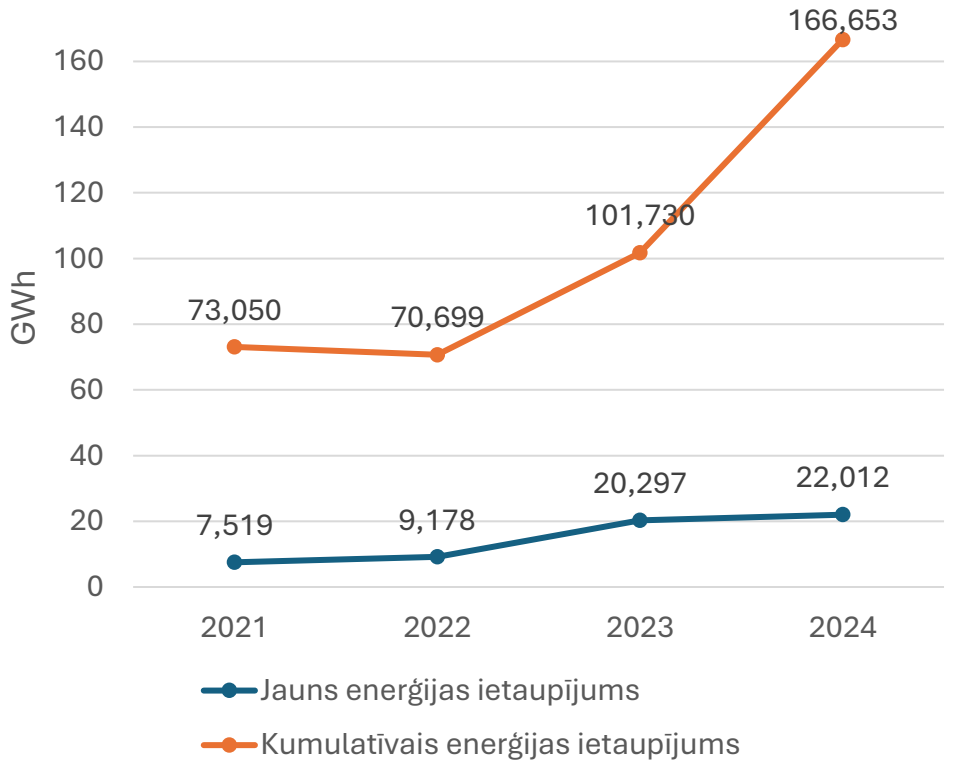

Vidējais ikgadējais enerģijas ietaupījums

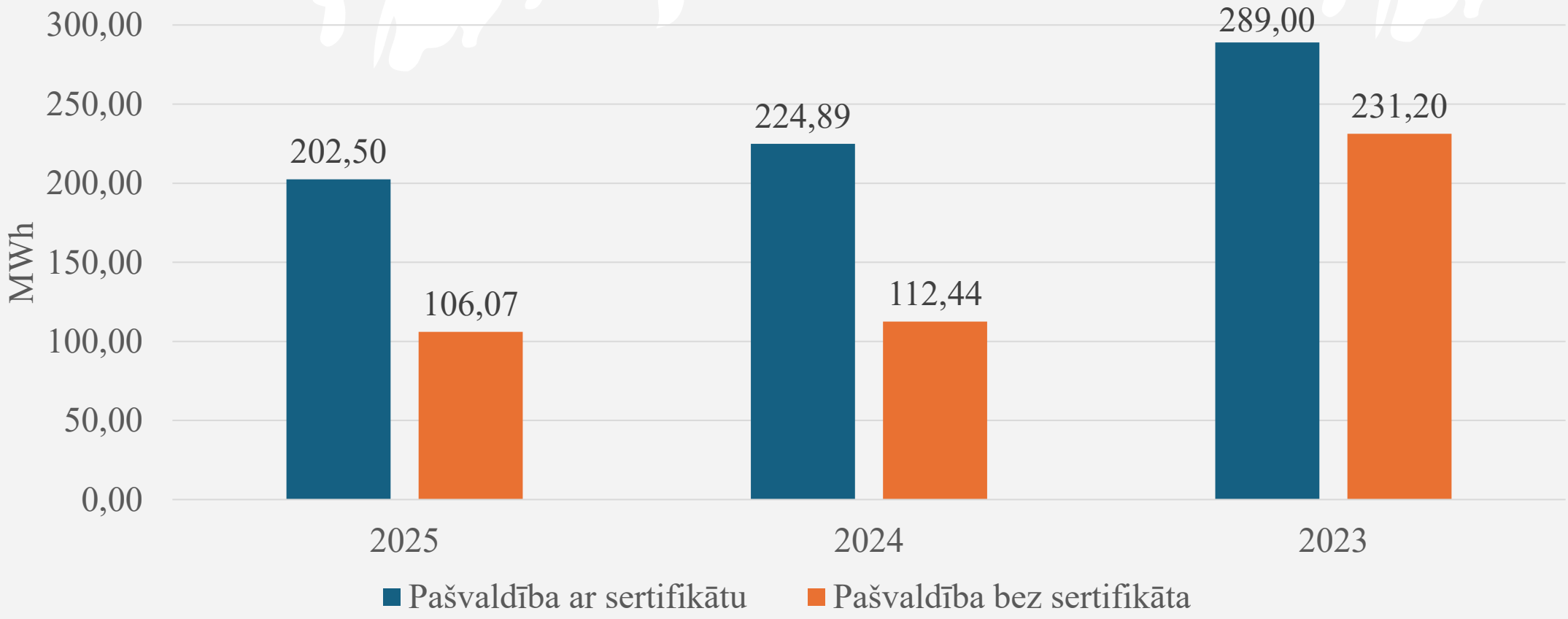

Enerģijas ietaupījumu sadalījums pa kategorijām (1)

- Pašvaldības energoefektivitāti paaugstinoši pasākumi pēdējo četru gadu laikā visvairāk tikuši ieviesti tādās kategorijās, kā:
  - "Ēkas" (**29,807 GWh**);
  - "Transports" (**14,398 GWh**)
  - "Apgaismojums" (**9,283 GWh**)

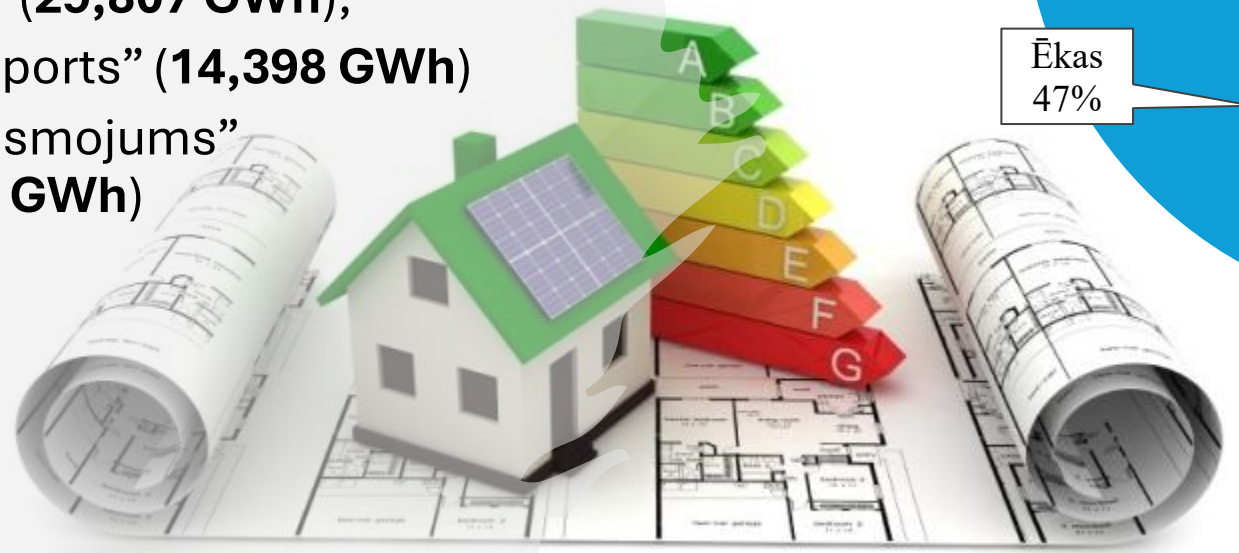

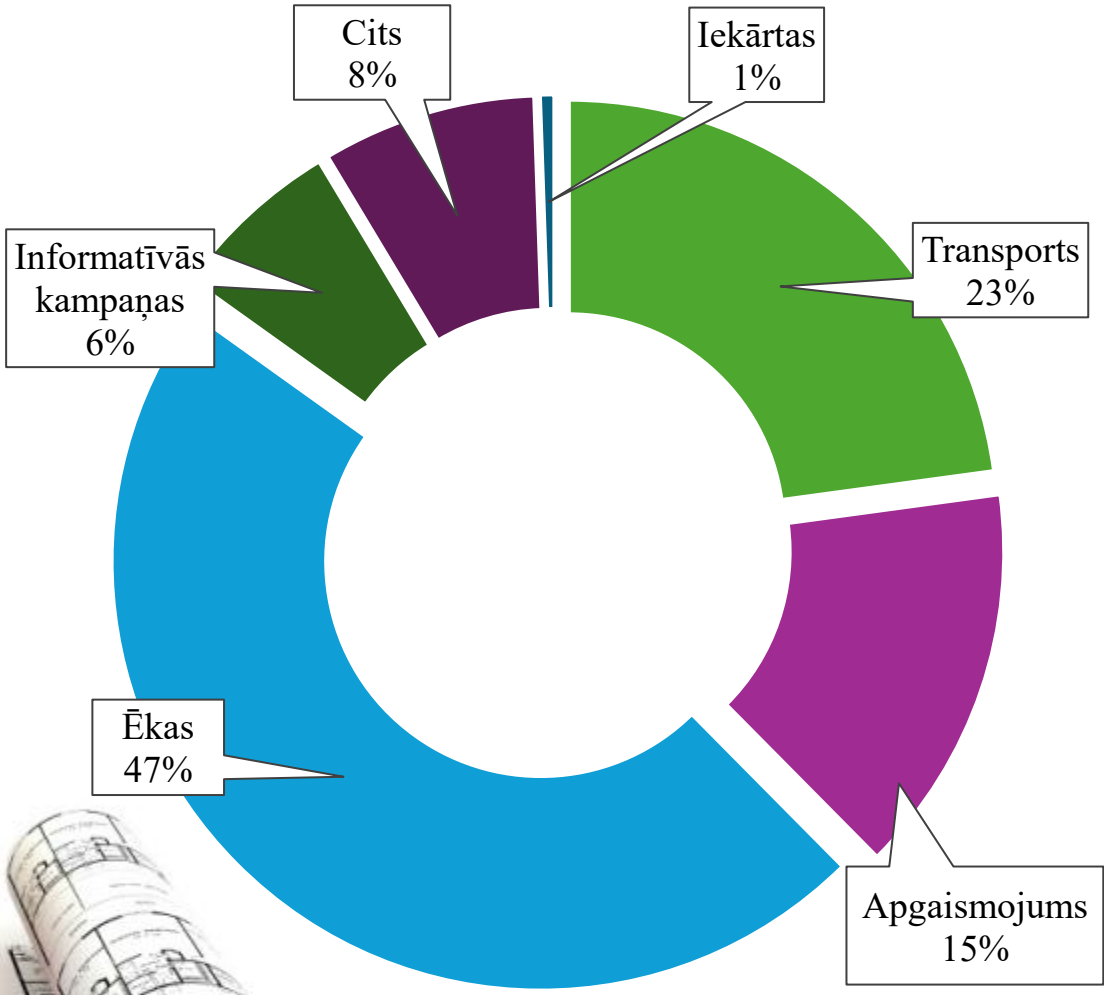

Enerģijas ietaupījumu sadalījums pa kategorijām (2)

- Ēku sektors:
  - ēku fasāžu atjaunošana, logu un durvju nomaiņa, inženiertehnisko sistēmu uzstādīšana vai nomaiņa, piemēram, rekuperācijas sistēmu uzstādīšana.
- Transporta sektors:
  - elektrotransportlīdzekļu iegāde, maršrutu optimizācija, GPS izmantošana.
- Apgaismojums:
  - apgaismojuma nomaiņa uz LED tehnoloģiju, kustības sensoru un nakts režīmu uzstādīšana.
- Citi:
  - ēku vadības sistēmas (BMS) un energoplānošanas platforma.

Padziļinātas pārbaudes

- 2024. un 2025. gadā VVD veica pārbaudes 9 pašvaldībās un 1 Valstspilsētā:
  - Jelgava, Salaspils, Tukuma, Silguldas, Ķekavas, Dobeles, Preiļu, Līvānu, Smiltenes, Saulkrastu novadu pašvaldībās.
- Galvenie secinājumi:
  - Biežāk pašvaldības izvēlas uzņēmuma pakalpojumus, kas pilda energopārvaldnieka funkcijas;
  - Datu analīzei izmanto gan speciāli iegādātas programmas, gan Excel tabulas;
  - Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu ieviešana ir atkarīga no atmaksāšanas perioda

Noderīga informācija

- Pienākumu izpilde: https://www.vvd.gov.lv/lv/energetika-un-energoefektivitate
- Metodiskie materiāli enerģijas ietaupījumu ziņošanai un aprēķināšanai https://www.vvd.gov.lv/lv/metodiskie-materiali
- Enerģijas ietaupījumu katalogs https://www.vvd.gov.lv/lv/energijas-ietaupijumu-katalogs

Paldies par uzmanību!

Vera.suzdalenko@vvd.gov.lv

Tel. 25581469

20 vienoti vides aizsardzībā

VALSTS VIDES DIENESTS